

RECENZIE LA JOCUL COPIILOR DIN PARC

Autor: Ioana-Macrina Cotos-Jinga | 16 noiembrie 2023

Când mă întorc de la facultate, pentru a ajunge acasă trebuie să trec printr-un parc. Indiferent dacă vremea este nefavorabilă sau, din contră, îmbucurătoare, mereu găsesc grupuri de copii care se joacă. De multe ori îi văd bucurându-se de jocuri pe care le știu și eu din copilărie sau inventând jocuri noi. În astfel de momente, mă cuprinde genul acela de melancolie dulce-acrișoară, care te face să te gândești la trecut și totodată la prezent.

Într-una din zile, am auzit o conversație captivantă venind de la un grup de copii. Aceștia îl certau pe cel care părea a fi „șeful grupului”, sau cel puțin copilul care îi chemase la joacă, pentru că nu era corect cum se procedase într-o chestiune. Mai mult, acesta propusese un joc de care ceilalți nu auziseră, profitând de ocazie pentru a introduce reguli noi. Unii îl acuzau chiar de inventarea acestor reguli care să îl ajute în timpul jocului, alții sesizau că acesta a preluat reguli din alte jocuri pe care le știau și ei. Ideea de bază este că toți voiau o clarificare a situației.

Este o pură coincidență că am auzit această conversație într-un moment în care mă gândeam: „ce pot să scriu eu pentru noua temă lunară?”, dar mi s-a părut o idee interesantă, pentru că atunci când folosim expresia „joacă de copii” nu avem în minte ceva elaborat, încărcat de reguli. În principiu, diferența dintre joacă și joc este exact aceea că joaca oferă o libertate mai mare, spre deosebire de joc, care presupune cunoașterea unor reguli. Cu toate acestea, joaca nu oferă un cadru de libertate nelimitat, pentru că provine din imaginație și se raportează în același timp la mediul înconjurător. Îmi amintesc că, pe vremuri, o creangă de copac putea însemna orice: de la o sabie, la o baghetă magică, de la un stilou, la un omuleț cu păr de frunze. Desigur, lumea imaginației depinde și ea de niște reguli. Astfel încât, chiar dacă la început putem asocia joaca cu libertatea, pe măsură ce cea din urmă avansează, este normal să fie create reguli care transformă joaca în joc. Acuzația principală care i-a fost adusă inițiatorului jocului era că anumite reguli introduse în timpul jocului nu se potriveau cu jocul în sine. Față de cele care aveau sens în context, copiii nu au avut nicio obiecție. Dintre acestea, unele proveneau de la alte grupuri de copii mai mari care se jucau în

jurul lor, altele erau probabil inspirate din alte jocuri. Tocmai învățasem despre transplant juridic și aculturație juridică la cursul de drept comparat și mi s-a părut extrem de interesant că aceste concepte pot opera și la scară mică, într-o joacă de copii.

La o scară mult mai largă, pe de-o parte, aculturația juridică reprezintă o adaptare a unor instituții și principii juridice noi la specificul ordinii juridice naționale. Pe de altă parte, prin transplant juridic se înțelege transpunerea forțată a unor instituții și/sau principii din alte sisteme de drept ale altor state în ordinea juridică națională. În acest ultim caz, în metoda comparativă menționată intervine o problemă: există cazuri în care se poate respinge instituția transplantată, deoarece nu se potrivește în statul care realizează acest transplant. Chiar dacă instituția ar aduce un beneficiu statului, aceasta nu poate fi integrată în ordinea juridică din diferite considerente de natură istorico-juridică, socială sau economică. Așadar, există posibilitatea de a fi respinsă, sau ignorată.¹

Astfel, ne putem gândi la lumea noastră ca la un parc. În acest context, „șeful grupului” de copii este statul, restul grupului sunt cetățenii, iar grupurile ce orbitează în jurul primului reprezintă alte state, cu un nivel de dezvoltare mai crescut sau mai scăzut, după media de vârstă a copiilor din grupul respectiv. Joaca este ordinea juridică a statului înaintea transplantului juridic. Jocul este ce s-a format în urma acestuia. Regulile acceptate sunt ceea ce se întâmplă în momentul în care operează aculturația juridică, iar cele neacceptate, care duc la confuzie, sunt rezultate ale transplantului juridic. În această ordine de idei, o joacă, în momentul în care intervine o regulă acceptată, se poate transforma într-un joc plăcut, dar dacă intervine o regulă care nu are relevanță în jocul respectiv, va deveni un motiv de ceartă, de refuz și neacceptare.

Având acest exemplu în minte, atât aculturația juridică, cât și transplantul juridic reprezintă un instrument de îmbunătățire a unei relații juridice nereglementate în ordinea de drept a unui anumit stat. Cu toate că pot apărea confuzii și refuzuri, intenția este de a îmbunătăți jocul, de a-l inova. Din această perspectivă, jocul copiilor din parc reprezintă o miniatură a jocurilor de pe scena juridică, politică sau culturală. Fără a avea deocamdată o cunoaștere conceptuală, copiii reușesc să surprindă, în lumea lor, o serie de concepte care dirijează sau care explică viața de mai târziu. Studiul dreptului oferă, în acest sens, o serie de instrumente care îți permit să vezi realitatea din jurul tău din altă perspectivă.

NOTE

1. Note din cadrul cursului de Drept comparat, susținut de lect. dr. Andra Iftimiei, octombrie 2023. ↑

Imagine: Flickr